

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. VIII. Post discessum, Lutetiæ calumniâ afficitur: Capitulo PP.
Fuliensium, mandante Summo Pontifice, præest: discessum è vita
præsentit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

Maji, anni MDCXIX. tum sub ineuntem Septembrem recepit se ad suos. Parisini verò abeuntem hoc elogio prosequi potuerunt: (c) Ille Vir misericordiae est, cujus pietates non defuerunt. Sapientiam ejus narrant populi; & laus ejus in Ecclesia Sanctorum. (f)

(d) Ecclesiastic. 44. (f) Psal. 149.

CAPUT VIII.

*Post discessum, Lutetia calumniâ afficitur:
Capitulo PP. Fuliensium, mandante Summo Pontifice, praest: discessum è vitâ presentit.*

UT Fides, sic èt Innocentia habet Martyres suos; atque, ut præclare tradit S. Augustinus, Neminem prudenter putare debere, quòd minus periculum sit in verbis, lingua mentiendo, quàm manibus sanguinem effundendo; sic dici queat, sapenumero non minoris virtutis esse, calumniæ tela ferre fortiter, quàm cruciatuum diritates ab immanibus tyrannis perferre æquo animo. Recipiebat se ad suos Episcopus, onustus, ut ita dicam, palmis trophæisque factorum illustriam: & vix Anecium tenuit, cùm, ut conformaretur aptius imagini filii Dei, discit exortam procellam Lutetia adversus existimationem sui nominis, & immeritò scilicet. Insimulatus est à consanguineis feminae cujusdam opulentæ, quasi ipso auctore & tuasore nupisset contra sententiam voluntatèque propinquorum, quorum privatae rationes aliud poscebant. Hinc obretractio vehemens, talisque, ut laudes eæ tantæ, quas in

A a

Geben-

370 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
Gebennensem Episcopum faustus rumor, populi-
que acclamatio contulerat, continuò in expo-
sitiones probræque transierint, unde famam illam
existimationemque corrumpere homines temera-
riè malevoli nitebantur. At is præclare sibi con-
sciens, de te totâ ad familiarium quendam scripsit
» hunc in modum, post præmissa quædam : Hæc
» ego ad te scripsi paulò pleniùs, Vir honorate,
» non quòd me magnoperè commoveat censura
» illa iniquior, probrave quæ in me conjieitur;
» quandoquidem coram Domino Deo nullus
» me hîc culpæ affinem agnosco. Doleo tamen
» eò usque perturbationes animorum processisse,
» in re quæ me tam parùm commoverit, ac studii
» clarorum Virorum illorum adjungere mihi de-
» nuo pervelim; quòd id poscere ministerii mei
» rationes videantur: id si assequi minùs poterò,
» pergam porrò per infamiam & bonam famam, ut
» seductor & verax; neque enim plus vitæ aut existi-
» mationis concupisco, quàm Domino Deo vi-
» deatur. Totam hanc procellam reliqui divina
» Providentiæ: stare pergant venti, an ponant, il-
» lius arbitrii est: ego uno eodémque oculo tem-
» pestatem tranquillitatémque respiciam: confi-
» do tamen, fore, ut qui corda scrutatur fidelium,
» innocentiam meam declaret aliquando; diè que
» subsequentes judicent de iis qui antecesserint,
» ultimus de omnibus.

Advênit intereà Anecium Joannes Franciscus
Salesius, illius cujus Vitam scribimus, germanus
frater, Episcopus Chalcedonensis recens Taurini
consecratus; de Serenissimorum Principum sen-
tentia,

tentia, Coadjutor cum futurâ successione Francisci nostri. Adulta jam nox erat; aura haud sanè commoda: perrexit tamen fratri obviam frater, ad portam usque civitatis: utque populo facem præluceret observantiæ, quâ prosequi Episcopos quique suos fideles debent, locum honoratiorem semper illi detulit: neque id modò, sed etiam voluit proximam Ordinationem ab eò rite peragi, consecrari Altaria, cerimoniam celebrari usurpari cœptam in Sanctorum Reliquiis transferendis: nam proximâ æstate Reliquiæ S. Germani, T. Illorensis olim Anachoritæ ex Ordine S. Benedicti, ex cella Aediculæ Eremiti in qua extremos ætatis annos exegerat, translata, inclusæ sunt, augustâ pompâ, in ara principe Aediculæ ejusdem. Et quoniam ducenda erat supplicatio, ut pluvium cælum erat, Franciscus sublatis ingenti fiducia oculis in cælum, *Dabit id nobis Dominus*, inquit, *ut pluere desinat*. Nec mora, ad vocem novi Eliæ serenatum cælum est, nec imber ultra stillavit. Ubi terminata supplicatio, suggestum conscendit continuò, dixitque ad circumstantem populum, de observantia sanctis Cœlitibus debita, propriè S. Germano: de rituprimitivæ Ecclesiæ in Canonizatione Sanctorum, de ejusdè Ecclesiæ Statutis & Decretis, quàmque eà aptè cum rectâ ratione consentiant. Tum secessus illius sicrum amœnissimum contemplans, *Hic habitum oportet* inquit, *aliquandiu, ut interquiescam, si Domino Deo placebit, pondere diei & æstus in Coadjutorem nostrum rejecto tantisper*. Sed aliter visum Domino: **JESUS** qui in mortali vitâ labores afflictationesque sibi sumpserat, isti suo sequaci quietem in cœ-

372 VITÆ B. FRANCISCI SALĒSII
lo maturavit. Dum hæc animo volveret, mandatum
Gregorius XV. Summus Pontifex, Pignerolium se
conferat, ad Alpium radices, generali PP. Fulien-
si Capitulo præfuturus. Obtemperavit conti-
nuò Vir Sedis Pontificiæ observatissimus, per-
rexitque quò ut jubebatur: eo loco & bonita-
tem singularem, & constantissimam assiduitatem
semper adhibuit, tanquam laboris sensus experi-
esset, sanctorum Angelorum instar. Quæ propo-
nebantur dubitationes, dissolvebat tam appolite,
ut in eo quisque vel talenta naturæ, vel gratiæ do-
na suspiceret, tam parùm interim memor sui, ut ac-
colici quidem dolores, acres licèt, ab illâ assiduitate
deducere eum potuerint. Diebus Dominicis
festisque, per æstum torrentissimum, invitatus ab
Nuncio Apostolico Sabaudia, & à Generali Vica-
rio Illustrissimi Episcopi rogatus, Ordines Mino-
res, Confirmationisque Sacramentum confere-
bat, & audiebat confessiones tantâ multitudine
confluente, ut aliquando deliquium passus, in gra-
ve discrimen venerit: verùm, ubi vires redierant,
ad id ipsum rediit quod instituerat. Ita occupatio-
nis unius finis, aliud erat initium: orari enim
ætuosus Præsul nesciebat.

Re ex omnium sententiâ peractâ, ut Sabaudis
Principibus satisfaceret, Taurinum perreçurus, à
Principe Pedemontanâ lectissimâ feminâ, quæ
Franciscum unicè colebat, rogatus est uti domi-
cilio sanè magnifico, quod tantum hospitem præ-
stolabatur. At non ex famuli Dei gustu domus
fuit: malebat videlicet habitare in foraminibus petre,
in cavernâ maceria, hoc est, in Vulneribus Christi
JESU.

JESU, quàm in Regum palatiis; notâque appri-
 mē, nos non habere hic civitatem manentem, sed futuram
 inquirere: (a) nec eum latebat, quod est à S. Bernar-
 do observatum, Cainum, qui primus civitatem in
 terris condiderit, caelesti patria excidisse: objurga-
 tum fuisse S. Petrum, qui cùm peregrinus esset in
 terris, appetierit tamen Tabernaculum, in Thabor
 montis vertice: cùm militia sit vita hominis super
 terram, tabernaculis tantum opus esse, non domi-
 bus magnificis: Dominum JESUM denique in æ-
 dibus Principum, Judicum, magnatum, propofi-
 tum fuisse contemptui, ludibrio, contumeliis, in
 stabulo autem eundem & lac suavissimum matris
 virginis hausisse, & Regum clientium munera ex-
 cepisse. Proinde repudiatâ magnificâ illâ domo,
 institit vehementer ab eâ, cujus jussu tota ea pom-
 pa adornata erat, ejuscum bona venia liceret sibi
 divertere ad PP. Fuliensem Cœnobium. Cùm dis-
 sentire ausa non esset pia Princeps, voti compos
 adit ad dilectam sibi domum: verum, cùm nimia
 angustia illius essent, assignata cellula est Viro Dei
 sic à radiis solis calens, quibus exposita erat, ut pro
 cubano potius, quàm pro cubiculo esse videretur.
 Ea verò seges tolerantia sic Viro Dei placuit, ut
 invitatus deinde suppliciter, ad mutandum, addu-
 ci nunquam potuerit ut id faceret, etiam si ex loci
 incommoditate febrem gravem contraxisset, quæ
 plures hebdomades tenuit. Ex eâ utcunque recrea-
 tus, facultatem petiit ab illa ipsa, à qua tanti fiebat,
 Diœceleos repetendæ: cùm impetrasset, in dis-
 cessu donatus ab eadem Principe est annulo ma-
 gni pretii, quem illico vendere constituit in usus
 (a) Heb. 13. A a 3 pau-

374 VIYÆ B. FRANCISCI SALESII
pauperum; quin etiam amicorum cuidam signifi-
cavit, constitutum sibi esse vendere baculum pa-
storalem, vasa, vestes, & quicquid erat supelle-
tilis ad sublevandam egestatem pauperum Diœce-
seos, in quos tunc pestilens morbus sæviebat. In
itinere, illud accidit sanè memorabile, & unde æ-
stimari de tanti Viri virtute queat. Orta rixa facta
gravis erat in diversorio inter Sacerdotem, qui E-
piscopi elemosynis præerat, & cauponem; quod
hic illius absentis reculas sustulerat ex cubiculo
jam assignato, transtuleratque in aliud: id indignè
ferens Sacerdos, instabat clamitans, sarcinæ eodem
referrentur, unde ablatae fuerant. Supervenit Epi-
scopus, excitus ad clamorè, & Quidnam tandem
rei esset? percontatus; postquam Sacerdos facti
indignitatem exaggeraverat scilicet, Quid, inquit
Episcopus, Sacerdotem compellans, non memini-
sti illud Christi Servatoris: (b) *Ei qui vult tunicam
tuam tollere, dimitte ei et pallium?* Sanè quod suadebat
alteri, id haud ægiè fecisset, ut dimitteret vestes;
quandoquidem de dimittenda vita seriò iam tuno
cogitabat. Diceres Franciscum cogitare Canticum
Simeonis, tot modulis videlicet concinendum,
quot rerum molestarum perferendarum genera
alia ex aliis occurrebant. Cupiebat nimirum dis-
solvi & esse cum Christo, quem diligebat unice, in
hæc assiduè sacri amoris suspiria erumpens: *in hoc
mea ferè cogitationes versentur, ut comparem me ad lon-
gum iter eternitatis, dum canetur receptui. Nihil deinceps
in hoc terrarum orbe video, quod latitiam afferre mihi possit:
cælum tantùm cogito, imaginem mortis IESU perlu-
bentè*

(b) Matt. 5.

*benter in corpore meo circumferens, ut et vita IESV clari-
 rius in me per cruciatus manifestetur. Sanè dolores
 peracres aliquantò ante obitum fuerunt: illius paci-
 entiam præcipuè exercuit tumor enatus in cruribus,
 quem quidem tamen unà cum assidua molestia in-
 de proficiscente diù pressit silentio, vultu semper
 eodem operam dans negotiis occurrentibus. Quo-
 tidie horas ponebat aliquot in instituendo Coad-
 jutore ac fratre germano, cum illo in cubiculo ab-
 ditus: tum alia ad tantum ministerium rite ob-
 eundum tradebat, tum explicabat quæstiones
 Theologicas illas, in quibus plus difficultatis in-
 erat: *Illum enim, agebat, oportet crescere, me autem mi-
 nuï.* Accedebat, quòd cum maximè esse putaret è
 divina gloria, ut successorem quàm eruditissimum
 relinqueret ad animarum utilitates, nulli labori
 parcendum sibi putabat, quò in rem tam præcla-
 ram quod suum erat conferret pro viribus, vel cù
 vitæ ipsius dispendio. Proinde si ex Principe Me-
 dicorum, (c) *Morbus letalis est, in quo somnus laborem
 facit;* non mirum si brevè cessit è vitâ Præsul noster,
 quando in ipsa corporis invaletudine, inque tot
 laboribus quos ex caritate suscipiebat, somnum
 ablegabat, & aliam quamcunque levationem.*

(c) Hippocr. Aphorism.

CAPUT IX.

*Testamentum condit: confert se Avenionem:
 Lugduni in morbum incidit.*

(I) *Iuxta Jure Civili, (a) Episcopus potest se intrmittere
 ad executionem piarum voluntatum defuncti, æquum*

A a 4

vici-

(a) l. 28. Cod. de Episcopis & Clericis.